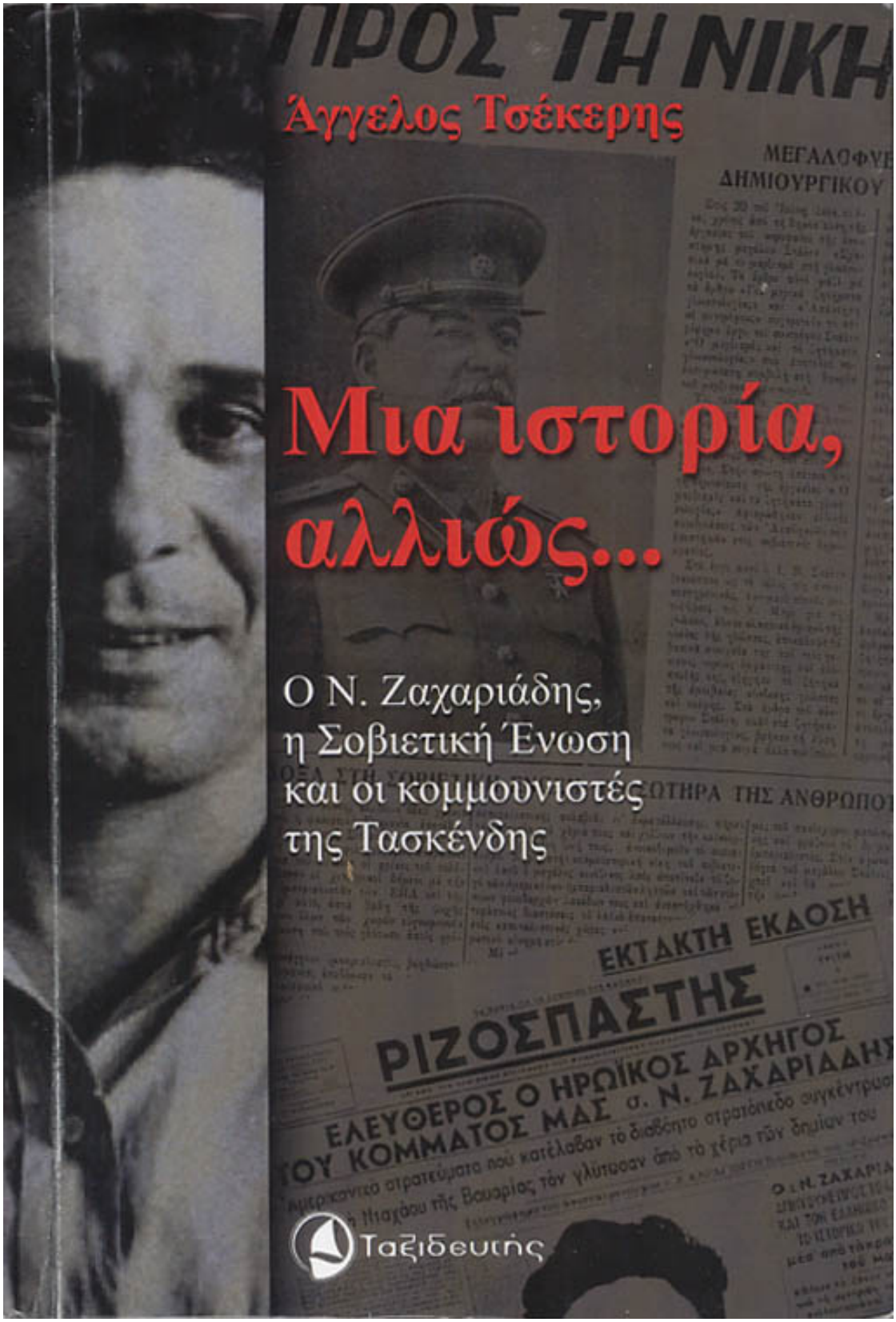
ΠΡΟΣ ΤΗ ΝΙΚΗ
Άγγελος Τσέκερης
Μια ιστορία, αλλιώς...
Ο Ν. Ζαχαριάδης, η Σοβιετική Ένωση και οι κομμουνιστές της Τασκένδης
ΕΚΤΑΚΤΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ
ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ Ο ΗΡΩΪΚΟΣ ΑΡΧΗΓΟΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΜΑΣ σ. Ν. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ
Ταξιδευτής

Προσεκτικός, αναλυτικός, νηφάλιος και με θέσεις, ο συγγραφέας έχει το χάρισμα να κρατά το ενδιαφέρον του αναγνώ στη. Αναφέρεται σε ένα πολύ ενδιαφέρον, ταυτόχρονα δημοφιλές τμήμα της ιστορίας και ακόμα αρκετά ανεξερεύνητο.

Με κεντρικό πρόσωπο τον πρώ ην γ.γ. του Κ.Κ.Ε. Νίκο Ζαχαριάδη, ξεδιπλώ νει το κουβάρι της Ιστορίας από το περίφημο «ανοιχτό γράμμα» και φτάνει ως την αυτοκτονία του. Ο άξονας της αφήγησης του έχει να κάνει με την τροχιά του Κ.Κ.Ε. και με τις χιλιάδες των πιστώ ν αγωνιστώ ν του, που βρέθηκαν εκτός Ελλάδας μετά την ήττα στον Εμφύλιο.

Το μαρτυρά και ο μακρύς υπότιτλος: Ο Ν. Ζαχαριάδης, η Σοβιετική Ένωση και οι κομμουνιστές της Τασκένδης.

Παρακολουθεί από κοντά όλες τις εσωκομματικές συγκρούσεις, τις αντιπαραθέσεις και το πως ξοδεύτηκαν, για την ακρίβεια πως περιθωριοποιήθηκαν ακόμα και εκκαθαρίστηκαν πλήθος άδολων πιστών στην σοσιαλιστική ιδέα, στο βωμό του Μαρξισμού – Λενινισμού και στο κομματικό σωστό.

Το Μπούλκες και πολύ περισσότερο η Τασκένδη είναι οι χώροι που ερευνά ο συγγραφέας. Κι αν ο Μιχάλης Πεταχτσίδης και οι συν αυτώ μαρκάρουν με πολύ βία και ωμότητα τα σχεδόν πέντε χρόνια και τις 6.000 ψυχές που βίωσαν την περιπέτεια του πειράματος στην πρώην γερμανόφωνη Μαγκλίτς, έρχεται η Τασκένδη, πάντα η Τασκένδη όπως υπογραμμίζεται, ώστε να μας δώσει το μέτρο της σύγκρουσης, της εσωκομματικής πάλης.

Εκεί βρέθηκαν 17.000 μαχητές του ΔΣΕ ξεριζωμένοι από τις πατρίδες τους, στα βάθη του Ουζμπεκιστάν, εγκατεστημένοι σε 14 πολιτείες, έχοντας την ψευδαίσθηση της μελλούμενης νικηφόρας επιστροφής, μετά από μια ολοκληρωτική ήττα. Εκεί ξέσπασε και η πιο βαθιά, μακρά, βίαη διαμάχη ανάμεσα στους Ζαχαριαδικούς και στους Αντι ζαχαριαδικούς.

Δεν διστάζει να αναδείξει τα βαθιά προβλήματα που προηγήθηκαν ή προέκυψαν στην πορεία, όπως η απάνθρωπη,

βάναυση εκκαθάριση της 7ης Μεραρχίας, η ευκολία που οποιοσδήποτε χαρακτηριζόταν «πράχτορας», «χαφιές», «φραξιονιστής», «οπορτουνιστής». Πολύ δε περισσότερο, το τέλος του Κώστα Καραγιώργη Γυφτοδήμου, μα ακόμα και τον αμοραλισμό που κάποιος νεκρός η ζωντανός φορτωνόταν μια αποτυχία, ώστε να μην θιχτεί η ορθοδοξία, η ηγεσία.

Επίσης την άνεση κάποιων να μεταπηδούν σε διαφορετικές ιδεολογικές τοποθετήσεις, την ευκολία των πέντε (Ιωαννίδης, Ρούσσος, Παρτσαλίδης, Μπαρτζιώτας, Στρίγγος) να μην υπερασπιστούν, στην 7η Ολομέλεια, τον νεκρό Σιάντο που τα φορτώθηκε όλα, παρά το γεγονός ότι όλοι τους, ήταν μέλη του Π.Γ. την εποχή της καθοδήγησης του «Γέρου».

Την εμπλοκή του Κ.Κ.Σ.Ε. σε όλο το φάσμα της Ιστορίας, τις συμμαχίες, τις επαφές και τις σιωπές ή τις αδράνειες, όλα έλεγαν κάτι, για τις σχέσεις ανάμεσα στο Ελληνικό και το Σοβιετικό κόμμα, την πάλη ανάμεσα στον κρατικό και στον κομματικό μηχανισμό στο θέμα διαδοχής του Στάλιν, και την νέα ηγεσία που προέκυψε όπως φυσικά και τις σημαντικές ιδεολογικές διαφορές που προέκυψαν.

Ήταν ζωντανή οντότητα το Κ.Κ. τότε, όσο και αν χρειαζόταν θάρρος να αρθρώσεις άποψη, να εναντιωθείς στις θέσεις της ηγεσίας. Η πλατφόρμα Βαφειάδη, όπου καταλογίζει ως σφάλματα την αποχή από τις εκλογές του '46, την υποτίμηση των δυνάμεων του αντίπαλου στρατοπέδου, την επιλογή Ζαχαριάδη που ήθελε τον Δ.Σ.Ε. οργανωμένο σε τακτικό στρατό και όχι σε αντάρτικο σχήμα, την έλλειψη εσωκομματικής δημοκρατίας, αλλά και η πλατφόρμα Παρτσαλίδη που ασκούσε κριτική ανοικτά στο Ζαχαριάδη, για την στάση στο Βορειοηπειρωτικό το '45, μα και για την περίφημη θεωρία των δύο πόλων, και για το «Ανοιχτό Γράμμα» το '40, ήθελαν γνώσεις, θεωρητική κατάρτιση και κουράγια προκειμένου να αντιμετώπισεις τις αδιαφιλονίκητες μορφές της ηγεσίας.

Για τις συνθήκες που κυριαρχούσαν επί Ζαχαριάδη μας λέει ο Τσέκερης:
«κάθε άνθρωπος που βρισκόταν σε διαφωνία με το κόμμα ήταν μόνος του» (σ.151)
«Θα ήταν ωστόσο άδικο να πεις κανείς ότι εκείνοι οι άνθρωποι, που είχαν αντιμετωπίσει άφοβα στη ζωή τους απέραντες δυσκολίες και στερήσεις, πειθαρχούσαν σε οτιδήποτε μόνον από αίσθημα συμφέροντος, επιβίωσης και δουλοπρέπειας. Αυτό που προσεγγίζει πιο πολύ την πραγματικότητα είναι μάλλον ότι απαγόρευαν στον ευατό τους την αμφιβολία, θεωρώντας ότι θα έβαζε σε κίνδυνο περισσότερο το Κόμμα παρά τους ίδιους» (σ.180)

Κι' όταν τα πράγματα άλλαξαν και οι κυνηγημένοι έγιναν κυνηγοί, μαζί με διάφορες αφηγήσεις ο συγγραφέας συμπεραίνει:
«Πολύ γρήγορα το κυνηγητό έγινε πολύ σκληρό. Κάθε συλλογική δραστηριότητα των ζαχαριαδικών παρεμποδίζονταν συστηματικά, ενώ σε προσωπικό επίπεδο, οι διαφωνούντες άρχισαν να αντιμετωπίζουν απολύσεις, δυσμενείς μεταθέσεις, προβλήματα στην κατοικία και στις σπουδές...
…Για την ταλαιπωρία και τις διώξεις αυτών των ανθρώπων που είχαν προσφέρει τη ζωή τους για το Κομμουνιστικό Κόμμα και τη Σοβιετική Ένωση, υπεύθυνη ήταν η νέα καθοδήγηση του ΚΚΕ, το Σοβιετικό Κόμμα και το Σοβιετικό κράτος». (σ.357)
«Ιστορικά ο Ζαχαριάδης έχει ταυτιστεί με την ωμή παρέμβαση των κανόνων δημοκρατικής λειτουργίας και την επιβολή ανώμαλου εσωτερικού καθεστώτος. Παρ' όλα αυτά, τη μεγαλύτερη μάχη για την υπεράσπιση της εσωκομματικής λειτουργίας, στην ιστορία του ΚΚΕ, την έχουν δώσει οι ζαχαριαδικοί της Τασκένδης.» (σ.359)
Και αφού μας διηγείται τον τρόπο και τις μεθόδους της καθαίρεσης Ζαχαριάδη καταλήγει:
«Έτσι, το ελληνικό Κομμουνιστικό Κόμμα, "αποσταλινοποίηση" επιβλήθηκε σχεδόν δια της βίας, με ανοιχτή εξωτερική παρέμβαση, και με ελάχιστα αποσταλινοποιημένες μεθόδους. (σ.359)

Μέσα από μαρτυρίες υποθέτει ότι η διάλυση των παρανόμων οργανώσεων στην Ελλάδα, δεν ήταν επιλογή του Κ.Κ.Ε. αλλά του Κ.Κ.Σ.Ε., (σ.384) και φτάνει στο συμπέρασμα πως: *« Το Κόμμα σέβεται την κομματική συνέπεια και την πειθαρχία περισσότερο από κάθε άλλη αρετή. Τα στελέχη δεν κρίνονται από τις πράξεις και το ήθος τους, αλλά ποια στάση επέλεξαν να κρατήσουν στις κρίσιμες κομματικές στιγμές.»*
(σ.405)

Θετική η ύπαρξη καταλόγου, από το βιβλίο του Θ. Δρίτσιου «Η εξέγερση της Τασκένδης», όπου αναφέρονται τα ονόματα και οι βαθμοί 48 αγωνιστών, ανάμεσά τους 4 γυναίκες, που εξορίστηκαν από τις σοβιετικές αρχές στη Σιβηρία με υπόδειξη της ηγεσίας του Κ.Κ.Ε. Κι είναι πολύ συγκινητικό που πολίτες του σήμερα ανακάλυψαν τους μπαρμπάδες τους, πουν δεν έκαναν πίσω και σπατάλησαν 10 χρόνια της ζωής τους σε απάνθρωπες συνθήκες.

Το βιβλίο χωρίζεται σε δυο μέρη με 35 κεφάλαια το πρώτο, δέκα το δεύτερο μέρος, επίλογο και επίμετρο, όπου σοφά ο δημιουργός σημειώνει πως: *«…είναι πολύ πιθανόν κάποιοι άνθρωποι να αξίζουν καλύτερη θέση στην ιστορία από ό,τι πήραν τελικά στην παρούσα αφήγηση. Μπορεί και το αντίθετο»*
(σ.426)
Σε κάθε περίπτωση, το πόνημα του συγγραφέα είναι μια χρήσιμη συμβολή στην προσπάθεια εξερεύνησης σκοτεινών και πονεμένων κομματιών της Ελληνικής ιστορίας, είναι μια δουλειά

σε ένα στενό, ειδικευμένο τμήμα της, το οποίο όμως, δεν αφορά μόνον του πιστούς της Μαρξιστικής φιλοσοφίας και κομμουνιστικής πρακτικής. Φτάνει να μην καταλήξουν σε φτωχά συμπεράσματα του τύπου: «Φαντάσου τι θα γινόταν αν έρχονταν στην εξουσία.»

Αξίζει την προσοχή μας και ο δημιουργός του τη συμπάθειά μας και θα ήταν έτι συμπαθέστερος αν, ακριβώς ένα χρόνο μετά από τον Ιούλιο του '14 και την υπογραφή της εισαγωγής του, δεν συμμετείχε ενεργά και επαγγελματικά, στην εξουσία της «πρώτης φοράς». Υποθέτω αργά ή γρήγορα θα κάνει την αυτοκριτική του. Είτε για την κυβερνητική θέση, είτε για το βιβλίο.